

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESETŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGETYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:

Égész évre . . . 2 frt
Fél évre . . . 1 „
Negyedévre . . . 50 kr
Közsegének 60 kr postadíj
beküldése mellett egész évre
ingyen.

Egyes szám ára 4 „

Szerkesztőség és kiadói iroda:

Piacz városház-épülettel szemben a Molnár-féle épületben.

Hirdetési díjak:

Négy-hasáhos peltisorért 5 kr; többesóránál 4 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetésekért nagyon kedvező engedmények tetemnek. Bélyegdíj: minden bejuttatásért külön 30 kr. Nyílt-térben megjelenő közlemény mind a pelti sora 15 kr. Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Károly és Tólgárdi K. Lajos könyvkereskedésében; Budapest, Bécsben és Prágában a „Sena te in és Vo gler” hirdetési intézetében fogadjatnak el.

Magyar betegség.

Atékozlás.

Bpest, nov. 11.

Tíz esztendő óta jöttünk csak rá még, hogy sokkal többet költünk, mint a mennyi pénzünk van. Nem is könnyű dolog volt észrevenni a tejjel mézrel patakzó ország szülőiteinek, kik hozzá voltak szokva: hogy minden rendelkezésükre áll e földi világban, haláluk után pedig ebbe viszik őket az angyalok. Külön Istenök volt, (a magyarok Istené) hát mért ne költöznék bátran, majd visel az gondot reánk?

Nem is volt soha semmi bajunk. Ha valaki elköltötte a pénzét és mindenét, nem valami nagy baj volt, maradt a többinek még. Vagy örökölt az ember vagy behalászkodott valami jómódu családba.

Mikor egy magyar államférfi kimondta, nagy pathosszal hogy az ég boltjára kellene felírni lángoló betűkkel „takarékoság” hádd olvassa mindennap minden ember, megmosolyogtuk. A frázisok korában éltünk és a frázisok nemzete vagyunk. Hát azt gondoltuk hogy ez is csak egy nagy frázis ha a utána kiáltjuk a szokásos „éljé” egészen eleget tetünk honnani kötelességünknek.

Hanem hát egy idő óta, kezd nagyon hátba ütögetni ez a mondat, hogy a takarékoság az égboltra kellene felírni, és hogy azt akkor jobb lett volna nem felírni. . . . (mert fájdalom sokan nem tudnak olvasni azok közül a kik költeni jól tudnak) hanem figyelmesebben meghallgatni.

Összes miseriánk abból származnak hogy a jövedelmünknek többet költünk. Már az is baj lenne, ha annyit költenék mint a mennyi a jövedelmünk. (az angol ember lelkiismereti furdalásokat érez ha évenként nem tehet valamit félre) de hát mikor még többet költünk!

Szóljuk a kormányt, a mostoha idöket, panaszkodunk kis jövedelmek miatt, de azért adjuk az urat. Tudósaink könyveket írnak, államférfiaink beszédek tartanak annak kiderítése céljából hogy miért szegényedik a magyar közép osztály? S a míg a könyveket írják és a beszédek deklamálják, ök maguk is egyre szegényednek, mert nem takarékoskodnak.

TÁRCSA.

Hogy lett jobb?

— Elbeszélés. —

Vörös Kálmántól.

Gyuri régi jó pajtásom volt, együtt jártunk ki az erdész iskolát s együtt szolgáltunk Gróf N. . . . erdejében.

En azután jobb állást kaptam Zemplén megyében s elváltunk.

Eltelt öt év, midőn a jószág igazgató engem az alföldre küldött, s egyttal felkerestem Gyurit is.

Meg voltam lepve, midőn a hóználeg egy szép asszonyt találtam.

A levelezés egyikünknek sem lévén szenvedélye, mit sem tudtam felőle hogy Györgyöm a tisztességes emberek sorába lépett.

Ki mentünk este fele vadászni, s én egész ószintén mondtam Gyurinak, hogy irigylem tőle a feleségét.

— Mosolygott.

— Hát még ha tudnád, hogy jutottam birtokhába!

— Ah? Valami rendkívüli, valami nagyszerű kaland?

— Nem épen, sőt nagyon is egyszerű módon, — bár nem a legtisztességesebb uton!

— Kiváncsivá teszszel! — Szóltam hozzá, s vártam, hogy el is meséli.

Egyik ezt az okot sűti ki, másik is felhoz argumentumokat, és azt mind igen érdekes lehet elolvasni, de azért mind nem igaz az, összes ziláltságunk oka az, hogy nem vagyunk takarékosak. Vagy az van benne ezekben a könyvekben és beszédekben s akkor elég lett volna egyetlen szó, vagy nincs ez benne és akkor egészen fölösleges okoskodások.

De hát fatalisták voltunk örökké, nem tudtuk elhinni s még ma sem tudjuk, hogy minden ember a saját szerencséjének a kovácsa, azt tartjuk, hogy a kit az Isten egy garasra teremtett, csinálhat az a mit akar, soha sem lehet két garasa, ha pedig a jó szerencse kegyeli, még a lyukas hidon is pénzét találhat.

Ázsiai természetünk jellemző vonása ez, s míg ki nem veri belőlünk a nyomor, a közműveltség, addig a feje tetejére állhat a kormány és törvényhozás egyaránt. A tékozlás ellen nincs arkánium.

Lehetetlen, hogy itt eszembe ne jusson a török dal:

„Jó dolga van annak, kinek semmije sincs, Nyugodtan fekszik, nyugodtan leli.
Nincs rá semmi gondja, mit hava dugott el.”

Akárcsak illuzió lenne ez a nóta. A felfogás édes magunkra vall.

De az ilyesmi jó volt régentén, a XIX. század keretébe már be nem illik. Ma már ki lehet mondani, hogy elpusztult az a nemzet, a melyik nem takarékos.

De ezt a nemzeti takarékoságot nem úgy értjük, hogy egyedül csak Szapary miniszter legyen takarékos, s krajczáros szivart szíjon, mint hajdan Duschek, hanem legyen takarékos minden egyes állampolgár, mert ezen nyugszik a családok jóléte, s a családokhoz nyugszik az állam.

Ha csak egy kis statisztikai bepillantást tesszünk ide velem, meggyőződünk róla, hogy sehol sincsenek olyan laza, szomorú viszonyban a családok, mint Magyarországon.

A családi életet itt senki sem veszi komolyan. Az emberek ének mátiól holnapig s az a ledér felfogás jut érvényre, hogy „a ki utánnam jön, csukja be az ajtót.”

Itt az humoros józsi mondás, ha valaki felemlíti, hogy ő neki ugyan nem fog kelleni testamentumot csinálni, mert csak az adósságot örökli a családja. Más államokban megvetik az oly embert, a ki úgy áll, itt jovialis beszéltes embernek tartják.

— Ó nem is vonakodott.

— Négy évvel ezelőtt, — kezdé — egy kasznár jött az uradalomhoz. Fiaitál csinos és nőtelen volt.

A leányos házaknál felesen lótták. Így ismerkedett meg az én feleségemmel is és alig 8 hónap eltelte után kinyilatkozta, hogy nősülni fog.

Véletlenül engem szemelt ki, hogy nevében apósméknál nyilatkozzam, s én szivesen elváltam a megbízást.

— Ó e napokban fel ment a fővárosba, jelentést tenni a grófnak, s úgy gondolkodott, hogy mire haza jön, már vőlegény leend.

Midőn azonban a leányt meg láttam — folytatá Gyuri — tudja a manó, meg mozdult a szivem.

— Hát ezelőtt nem ismerted? — kérdezém.

— Nem! — Domárfalván nem is jártam ezelőtt soha.

— Elég az hozzá pajtás, hogy én halogattam a leányt kérest. Másnap el akartam jönni, de marasztaltak nagyon, s harmadnap azon gondolatnál ébredtem fel, hogy megkérem Adél kezét, de nem az ő, hanem a magam számára.

A gondolat tetté lón, s nem utasított vissza!

— És a kasznár? — kérdém.

— Midőn haza jött, azt mondanék neki, hogy kosarat kapott. Három nap komorkodott, de a negyedik nap elutazott, megkérte egyik rokona kezét s megnősült.

Sajátszerű felfogás ez, mely a pénz szerzést és vagyonygyűjtést olenszenvesnek tünteti ki, és mintegy hizeleg a tékozlásnak mert a ki többet költ mint keres az nálunk nem „haszontalan fogyasztó” (pedig ez volna ennek az igazi neve) hanem gavallér.

Angliában ahol pedig gazdagabbak az emberek majdnem a fele (42 perczent) biztosítja családja javára az életét, nálunk alig 4—5 perczent, s ezek is többnyire nem magyar születésűek, mert ezek soha sem akarnak megkomolyodni, még mindig bennök van a román vér, a jövővel nem törődnek s a polgárosult intézményekből a magok hasznát kihuzni nem bírnak elég fogékonysággal. Nem hiába hangsúlyozta egy híres közgazdász, hogy az életbiztosítás a nemzetgazdaság egyik főtenyezője, mert valóban a legnagyobb jólétnék örvendő országokban, jelesen Angol és Franciaországban van ez leginkább elterjedve.

A luxus a rangvágy és a könnyelműség e betegségnek a melyet füstök a legfőbb symptomái. E három dolog körül forog mind az, a mit majd ezen név alatt panaszlunk hogy az „átkos község” majd hogy nehez idöket élünk.

Nálunk a kétségáz holdas ember ugyél mint a négyszáz holdas, a négyszáz holdas pedig mint a mágnás, mindenik többet mutat mint a mennyi, de azért szomorú is az ilyen tánczok a muzsikája: a dob mely az udvaron előbb utóbb megperdül.

És alul nem ment senki sem, mert ez már megörözött nemzeti betegség. Egyszer Deák Ferenczcel történt. A tolkészt Zalaegerszegen feledte a vendéglo asztalán ahol ebédlék.

A mint észre vette a hiányt rögtön sürgönyözött egyik ösmérsőnének hogy mennyen el a vendéglobe s ha meg van ott még a bicskája kérje el és küldje el azonnal Pestre. Az ismerős épen nem volt oda haza, tehát nem tehetett semmi intézkedést A türelmetlen Deák emélfogva még egyszer sürgönyözött, de mostmár a vendégloének

Az aztán visszafelelt azonnal hogy a szünet nem látta a bicskának.

Épen egyszerre nyitott be Somsich a sürgönyvel. Deák panaszkodva említé, hogy a bicskája most már oda van.

- Talán valami emlék volt?
- Nem az, egy forintért vettem a vácsi utcán.
- Hát a sürgönyzés mibe került?
- Egy forint hatvanba.

Természetes — folytatá Gyuri — hogy én is megtartám a menyegzőt — de a kasznár ma napig sem tudja, hogy őt nem is említém.

— Ezek szerint ő nem nyilatkozott a leánynak előbb?

— Nem! — Csak némán viselte szerelmét!

— No az ugyan nem lehetett valami heves szerelem, ha négy nap alatt mást kért meg! — kötlém én.

— Hagyd el pajtás! Nekem monda, hogy megmutatja, lesz neki rövid időm más!

— Mit szólt aztán, midőn meg tudta, hogy te veszed el?

— Hát mit szóllott volna? — Semmit! — Azt gondolta, hogy a collegialitás a feleség választásnál megszűnik.

Jót nevettem a szegény kasznáron.

— S mi a neve emberednek?

— Karang Laczli! — felelt Gyuri.

— Micsoda? — kérdém meglepetve — Hiszen nekem unoka testvérem? — Ne mondd! — szólt Gyuri kissé komolyabban.

— Természetesen hogy az! — felelt nevetve. Hanem azért nem árulak el! Neki szerzenék egy rozsr órá! — Különbösen — tevéim hozzá — ő sem igen bánhatja már; felesége azt hiszem kárpótolta őt, mert nem hiszem, hogy rozslu négyöt volt!

— És most még sincs meg a bicská.

Nem tudtal inkább egy újat venni? — Tudtam volna biz azt! — mondja az öreg elgondolkozva, ha magyar ember nem volna én. De így eszembe se jutott.

Pars pro toto. Ez a kis epizod magán hordja mindnyájunk karakterét. Se gazdálkodni nem tudunk, de meg beosztáshoz sem értünk. Gondolkodás, számítás nélkül vegetálunk az életben, magunkal és családainkkal nem törődve hanem mindig sobajtvá várvá a jobb idöket de valjon honnan, miféle alapon?

Élünk mátiól holnapig. Ezért fugg fölöttünk az a nagy sütték kérdés, ha valjon élünk-e holnap?

Mikszáth Kálmán.

— Országos ipar kiállításunk előre, a mint látszik naponként halad előre. A eddigi intézkedések eredményeként jelezhetők, hogy az 1883-ban okvetlenül megfog történni, s a községek föl lesz kérve hogy más, uetalan a vidékeken rendezendő kiállítás ne pártfogoljon. Az intéző bizottság már a jövő év elején érjesen fogja megkezdeni működését. Siker koronázta törekvésüket!

A bánati magyar egyházak hivatala.*

Azt mondják — hogy az angol ropant birodalma elfoglalásánál a következő módszert követte. Legelőször a nemzet misionariusokat küldött valamely szomszéd tartományba s azok ott működni kezdelek. És ha működésükben bármiként is háborítottak, az angol kormány azonnal megtámadta a misionariusokat háborgató államt, elfoglalta s így zavartalan működés kört biztosított misionariusai számára. Azok aztán egész erővel is törekésnek oda, hogy legyenek az idegen hitfelekezetek s nemzetiségek között saját vallásuknak, nemzetiségüknek fentartói, terjesztői, legyenek saját nemzetbelieknek jó akaratu ta-

*) Szerző e cikket f. hó 16-ikán hozta szerkesztőségünkhez. Daczára hogy a „Debreczen” e napon, az „Ellenőr” 17-kén közölték, az ügy érdekében azonban most is szivesen közöljük. Szerk.

- S így ő most özvegy!
- Igen!
- S hol lakik?
- Még most is itt van a pusztán, de most már bérlije a birtoknak: ki vévén az erdőt. El is látogat hozzám gyakran!
- Ne mondd! — S nem sült mégki a turpisság?
- Nem az! — felelt Gyuri mosolygva. — Laczli restelli elő hozni, Adél meg nem tudja!
- S teljesen elszlott régi szerelme?
- Teljesen pajtás! Anyira, hogy most már nem is teszik neki Adél.
- Az igaz — tevé hozzá Gyuri kissé savanyu képpel — hogy ropant sok ruha kell neki s egy kissé szeszélyes is. De azért jóasszony s különösen az utóbbi évben még kedvesebb, mint azelőtt.
- No ezen örülök! — feleltém. — Így tehát minden jól tört ki.
- Azt is hallottam Laczitól, hogy újra nősülni fog, mert mint monád a szomszéd birtokos leánya megnyerte tetszését.
- Csak azután másra ne bizza ismét a kérő szerepét!
- Mind kettőn mosolyogtuk.
- Másnap elbucsztam Gyuriéktól, de a kiváncsóság nem engedett távozzom a vidékről, míg Laczli fel nem kereselem, kit nagyon rég nem láttam.
- Arra is vettem utamat s délben már egymás karjában örvendünk a viszontlátásnak.
- Kérdezte, mit keresek én itt?

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

nácádó, pártfogó s a annak megemésítői.

Én azt hiszem — e tekintetben méltan lehetnek példa adóink az angolok. Sok föld van még a mit megkellene hódítanunk, sok még e hazában.

Én legalább midőn beutazom a Bánátot s látom azt a szép arany kalászokkal ékeskedő, bő szírral csépező tejfel- mézsel folyó országbrét, mit ugy hívunk hogy — Magyarország élés tára, mondom mikor ezt látom, s látom hogy e legszebb országbrét idegen nemzet használja, nem saját fiúk élvezi, megrezenzen bennem nemzetem iránt érzett szeretetem hurja s csak azt mondja: „Visszakell ezt szerzenni a magyaroknak.” Visszakell szerzenni a bánátot a magyaroknak, ebben látom én kifejezve a bánáti magyar egyházak missioi hivatását, és pedig azon az uton és módon a mint az angol teszi ezt. Szerintem minden bánáti magyar lelkesnek egy miszionáriusnak kell lenni, otthon és a környéken addig a meddig keze élér.

Tapogatni, kutatni kell mindenfelé a folyók mentén épügy mint a térsr nákon; a kocsmák utolsó zugolyában épügy, mint a legényesebb kaszinóknak, kunyhóknak épügy mint kastélyokban, kórházakban, börtönökben, mindenütt egyaránt s ha megtalál az ember valahol egyet, azt nem bocsátani el addig, míg összesen nem költjük magunkat azzal a barátság, jószívűség, nyájaság és szeretet kedvesen vonzó lánczával, hogy az aztán óhajtsa, keresse a velünk való érintkezést, s nézzen reánk úgy mint a birminden tekintet között bizton nézhet. Tanácsolnunk kell ha tanács nélkül szükkölködik, munkát keríteni annak ha munka nélkül van, kenyeret adni annak, ha kenyere nincsen, pártját fogni, ha méltatlanul bántalmaztatik, oltalmazni ha elnyomatni cseleztetik. Egyszóval lenni annak mindenél.

Az egyes elszortán élő, — magyar testvéreinket így öszebuzozva, azután az a czél hogy azokat ott fentartsuk, nemzetiségüket elvesztani ne engedjük Ezt pedig tehjük azáltal hogy ott a hol lehetése magyar egyházakat iskolákat állítunk fel, — a hol pedig ez nem lehetése legalább magyar otthonokat állítunk, hogy mindenki elmehet.

De ez nem elég, terjeszkedni is kell, terjesztani kell nemzetiségünket.

Az angol miszionáriusok mind megannyi angol nyelvi mesterek, a kik a közölükben jutott idegen nemzetbeliket nagy buzgalommal s igazi önfeláldozó lelkesedéssel tanítják édes honi nyelvükre.

A magyar bánáti miszionáriusokra is ez a kötelesség néz, minél többeket megtanítani magyarul s így minél többeket beolvasszani nemzetünk nagy testébe.

De hogy a beolvasszást munkába sikeresen haladhassunk, mindenek előtt első és fődolog megemésíteni a bánáti magyarokat, hogy legyennek azok mindenestől fogva kívánatosak és olyanok a kik között beolvadni nyereségek tartbatja az ember.

Lélektani törvények szerint csak a nemes hódítat, a nemtelen soha. A nemeshez vonzódunk, a nemtelentől irtózza visszahúzódunk. Bármint gyűnyük ha magyarjaink nem lesznek nemesek, nem hódíthatunk, nem terjeszkedhetünk.

Itt vár aztán csak az igazi nehéz de

— Oda át voltam az erdészeknél két nap, s töle tudtam meg, hogy ity vagy!

— Ah a szép asszony! Nos? Hogy tetszik neked?

— Kedves csinos asszony! — felelém, de nem értém miért ragog az én Laczim.

— A menyecske téged ki kosarazott? — kérdém, figyelve Laczira.

— Elmesélte Gyuri? — kérdé nevetve. — No képelem hogy ki nevetett!

— Nem értelek Laczi! — Miért nevetett volna ki?

— Hát egyebet nem mondott? — kérdé gyanakodva.

— Nem! — feleltem határozottan, hanem most meg már én kezdem gyanakodni Laczira.

— No akkor majd én teszlek még hozzá valamit.

— Hallgatlak — feleltem s figyelni kezdem.

— Azt kell előre tudnod, — kezdé Laczi — hogy Adél volt első szerelmem!

— Az első szerelmem oly gyáva, oly tehetetlenül teszi az embert s én nem mertem Adélnak megmondani, hogy imádom.

— Gyurit kértem, menjen el s hozzon hirt sorsom felől.

— Gyuri elment s rutul megcsalt!

— Nem az én számomra kérte meg Adél kezeit, hanem magáénak.

— Hiszen — szóltam én közbe, s megfogtam Laczi kezét — ha hozzá ment, akkor nem szeretett téged! S végre is, az a nő nem tett volna bodoggá!

egyszersmind a legnagyobb édes gyönyörrel járó munka a magyar egyházakra és azok lelkeszire.

Megemésíteni, új embereké tenni, azokat a sokhelyt nagyon is lesüllyedt s pörédek embereket ebben látom én a bánáti magyar egyházak hivatásukból folyó kötelességüket.

Ime én mint a Bánát egyik magyar lelkesze, ezekben látom röviden körvonala az ottani magyar egyházak s magyar lelkeszek hivatását.

„Visszakell szerzenni a Bánátot a magyaroknak” ez a czél. És hogy ez elérésék kötelességük az ottani magyar egyházaknak és papoknak:

1-ör. A magyarokat összegyűjteni s azokat ott mint magyarokat fenntartani.

2-or. Az ottani idegen nemzetiségek között minél többeket beolvasszani magyar nemzeti testünkbe.

3-or. Mindazokat kik ott magyaroknak mondják magokat megemésíteni.

A Bánát visszafoglalása a magyaroknak nem valami ifjú ábránd, mert ott a népvándorlás egyretart. Magyarok vándorolnak be, szerbek ki, csak azt kell elérni hogy a bevándorlottak ne váljanak szerbekké oláhokká vagy németekké.

Én pedig elmondtam itt ezeket főként azért, hogy e lapok szives olvasói némileg megösmertessen azon szent és magasztos czéllal, mit Isten a bánáti magyar egyházak elé kitűzött, hogy így ha eljön az az idő midőn ezen egyházak érdekében zörgetni kénytelenítettünk kegyes szívek ajtaján, ne legyen kénytelenek ezen fagyaszodó elutasító választ hallani „Nem ismerünk kikvagytok és mit akartok!”

Szalay József
n.-becskereki lelkipásztor.

Fővárosi hírek.

— **Csiki Gergely** az ismert kitűnő dráma író, kilépett az egyházi rendből. — **A hetedik** kerület új templomát Ráth kanonok szenteli föl, mintán Simor primás beteg. — **Husz évig** nem volt Pesten egy ó-budai polgár; most rávéttek hogy nézze meg. Persze szörnyűn bánta 20 év csodált. — **Bernhard Sarah** vendégszerelése 37,740 forintot jövedelmezett; ebből 40,000 frankot ő tesz zsebébe, 16 évet forinot pedig Evva. — **Andor** kirátlás elsőlsége, dísz okmányt nyújtott át Br. Kemény miniszternek.

Színház.

November hó 12-én (szombaton) adott: „Donna Juana” című ismert operette, melyet a közönség élvezettel nézett végig.

Nov. 13-án (vasárnap) színr került: „A kintornás családja” című népszínmű. Kiss M.-né ez alkalommal először lépett föl hosszas betegsége után „Mari” szerepében. A közönség zajos tapsokkal fogadta kedvenczét, ki igyekezett szép és gondos játékkal viszonzani az előzékenységet. Természetes dolog, hogy Kiss né nem volt kifogásolhatatlan Mari, de bizton állíthatni, hogy e szerepe egyike lesz idővel, legkitű-

nőbb alakításainak. — Mellette fölemlítjük Egri (Bimbó Laci) és Németet a potya fiskálist. Sz. N. D. m. j. n. Mari népdalai ma is gyajtok voltak, játéka pedig mint mindig, éléthű és kifejezésteljes.

Nov. 14-én (hétfőn) „Kisasszony felesége” című operette volt előadva. Marjolaine szerepét Halmainé adta. — Énekeivel meg volt elégedve a közönség, de játéka némi kifogások alá esett. E szerepet látta már a közönség sokkal jobb előadásban. Bérczi szépen énekel; Sz. N. D. m. j. n. Mari, Aveline szerepében jól megérdemelt tapsokat aratott. Lat a b. j. játéka élénk derűlősen idézett elő. Csatar (Hannibál) jó volt.

Nov. 15-én (kedd) „A haza” című drámát láttuk Sardoutól. Első sorban említtük fel E. B. r. y. t. ki Risor gróf szerepében semmi kivánni valót nem hagyott fönt. Teljesen kidomorította ezt az alakot s megérdemelte a zajos tapsokat és kihívásokat. A b. o. n. y. i. (Carlo) kinek jutalom játéka volt ez estén, szinte helyes felfogással s tanulmány tanúsítónak alakított. — T. o. t. h. Antal (Alba) ez estén is remekelt. — Dolores-t N. Könyves Mari adta. Miért nem adta e szerepet Dancz Nina, ki méltóbb lett volna ezt játszani s Rafaelát Kiss M.-né adhatta volna? Dancz Nina különben Rafaela szerepében kitűnő volt.

Nov. 16-kán (Szerda) A sevillai borbély című vígjátékban Kreccsányiné (Rosina) Latabár (Figaro) Németet és A b. o. n. y. i. (Almaviva) kitűnő játéka tette kiválóan élvezetessé az előadást. Arattak is tapsot eleget. Aranyhegyit ki egy szolga szerepet játszott, nyílt jelenetben hivta ki a közönség.

Nov. 17-kén (csütörtök) A proletárokat láttuk, valjuk meg: győnye előadásban. A szereplők közül Kiss M.-né (Iren) említhetni meg elsőben, mint a ki elég jó volt. Van azonban egy pár megjegyzés az ő játékára is. Először is az, hogy egyes szavakat igen sokáig elnyújt, s mintegy tagolva mondja el azokat. Másodsorban az, hogy nem tud bele melegezni szerepében s ha szavallatán ömlik is néha egy kis melegség, arczjátéka nem megfelelő. Több előnéget, több üzet, s akkor ő róla sok jót írhatni. H.-Dancz Nina (Ela) szintén kitűnő, csak hogy az ő szava nem mindig volt tisztán kivehető. — Kreccsányiné (szakácsné) igen jól betölté kis szerep körét. De miért terheli ő magát új szerepekkel? Szép a közönség iránti figyelem, s ezt érdemlünk meg számára, de ő ki anyit és jól játszik, fölmentethetné magát az új szerepek alól, annyival inkább, mert Takácsné e szerepet szintén igen sikerlülten tudja adni. — Szedervári Kamilla személyesítője (Kreccsányi Sarolta) megengedi ha róla, illetve játékról, tisztelettel — hallgatok.

A férfiak közül föttelentül senki sem dicserhető meg Eöryr kívül, ki Tulipán szabó titkón szívesen szívesítette. T. o. t. h. Antal Mosolygója halvány, színtelen volt. Most látható a közönség, hogy mily nagy alkotó tehetsége van — Szathmáry Árpádnak. — Németet (Timót Pál) tulzott; Latabár (Bankó) kedvtelen volt. S o. m. l. o. (Darvas) szerepének első részét olyan immel-ammal adta, hogy szinte kiritit belőle az — unalmasság. Az utolsó 2 felvonásban már jobb volt. Arczjátéka lehetne gondosabb és figyelmesebb tanulmányra mutató. Halmainé

ki ment az erdőre, s magunkra hagyott, hogy estére a szamáradt megcsináljuk.

Midőn Laczi távozott, Adél a bucsu csókol nagyon hosszúra nyújtá, miközben fénylő színdé reám vetette, mintha mondaná:

— Ettől zártalek el kosarammal!

Megyalom, ez sértett, s nem találtam összerelhetőnek a kímélettel, hogy a nő egyelő férival tetszelegjen, kik kosarazott!

— De hiszen ő nem tudott erről semmit! — vetém ellen.

— Az igaz! de nekem meg viszont erről nem volt sejtelmem sem.

Párperc múlva én is távozni akartam hogy majd estére vissza jövök, de az asszony nem eresztet el.

Kérdőösködött nóm után, mint éltem vele, boldog voltam e, szerettelem e?

Végre ki tört belőtem a harag.

— Ezen kérdéseket nem vártam kegyedtől Adél! — szóltam.

— Réámmerszti nagy szemeit s valódi meglepéssel kérdi:

— Miért?

Zavarba jöttem — Kezdem kételkedni a női érény felétt.

— Miért? kérdem én is csodálkozva. — Hát feledi, hogy ön volt az ki ezeltött két évvel kosarazott? S ön kérdi, hogy szerettelem e nómet, midőn tudja, hogy ekkor kegyedtől égetem!

— Ó még jobban meg volt lepette.

— Karangi ur! — szólt kissé hidegben — én nem értem önt, miért szóllit

(Zátonyi) kitűnőn tudta szerepét; el is pergette, mint akármelyik magoló iskolás gyermek.

A kis Német Bandi (Senki Gáspár) kedvesen és jól játszott.

Az egész előadás (mely 1/2 11 után ért véget) sokkal csekélyebb hatást tett, mint a mult években.

A színház minden este csaknem zsúfolásig megtelt.

Videki hírek.

— **Rezső trónörökös** Görgény szentimre határában vadászott az utóbbi napokban. Neje Szász-Régenben tett séta-kocsizások s igen szereti a szék vidéket.

A Kassai színház e hó 22-én fogja megnyitását 100 ik évfordulóját ünnepelni. Ez alkalomból két nap tart az ünnepegy. — **Fridéri József** pozsonyi lakos — a királyi család tagjainak sértegetése miatt 2 havi börtönrre lett ítélve. — **Hosster** a várpalotai rablójilkos börtönében ugyan csak jól érzí magát. Roppant sokat eszik. Még mindég makacsul tagad. De a Gold család életben maradt tagjai erősen állítják, hogy ez volt a gyilkos.

A Magyar-osztrák-birodalom iparviszonyai.

Propper N. János-tól.

(Folytatás.)

Szövevény. A selyemszövészet hazánkban alig említhető, s a Szegszárdon Tolnamegyében 1872-ben szervezett országos selyemtenyésztési felügyelőség, melynek hivatása a termelőknék utmutatásul szolgál, szükségélt rekeszpetéket termelni s az el nem árusítható gubókat beváltani, már ez utóbbi feladatát kellő pénzanyag hiányában nem teljesítheti. Fonodák az ötvenes években kivelekedtek Apatin, Versecz, Temesvár, Uj-Vidék, Sopron s más városokban, ezek működése azonban ujabban nagyobbára szünetel, s a termelt selyem tulajdonlag nyers alakban kerül a szomszéd Ausztriába földolgozás végett. 1872-ben egy gyár működött, mely korlátozott üzletkörrrel évenként 800 font selymet és szalagot készített. — A Lajtán tul Bécs a selyempipar központja; jöllehet Alsó-Ausztria, Cseh-és Morvaországban is bírnak a bécsi gyárosok telepeleket; sőt selyemszövészetel Dél-Tirol, Voralberg és Sziléziában is foglalkoznak.

A gyapjuszövészet Magyarországon a legszebb jövővel kecsegtető iparág, mert e gyapju ugy mennyiségre mint minőségre nevezé a gyártásútt minden igényét kielégítheti. A gyapjuszövés részt mint házi-és kézi, részt mint gépjáru üzetik. Szakolca, Tata, Fehérvár, Pápa, Köszeg, Győr, Kassa, Ungváry s Magyarország számos egyéb helyén kisebb-nagyobb ipartelemek léteznek, hol a gyapjuszövészetet keziműileg üzik. Főilyemtel azonban a gyári üzletek érdemelnek. Ilyenek a veszprémi gőzkalló-részvényársulat, a gácsi posztógyár, mely gőzgyépeleket s legujabb szerkezetű készületekkel felszerelve a világkiállításon kitűntetést nyert gyártmányaival s kül-

nevemen, s mit beszél itt össze? — Én önt sem ki nem kosaraztam, sem nem tudom hogy szeretett e vagy nem, mert ön ezt hosszú régi ismeretségünk alatt, nekem soha nem mondta!

— En felugrottam ülésemről s megfogtam a nő kezét.

— Igaz ez asszonyom? —

— Igaz! — felelé komolyan.

— Akkor engem az ön férje rítült rászédett!

— Miért? — kérdé ő.

— Miért? mert ön bízam meg, hogy számomra kérje meg kezét, s ő e helyett magáévá tette önt!

Adél bántum egy darabig.

— Igy volna ez? — kérdé csendesen.

— Igy asszonyom! — Akkor én kérttem fel őt, mondja el önnek, mennyire szerettem, hogy éjjel s nappal az ön arca van lellem előtt. S hogy csak önről élek!

— Hidd meg kedvesem — szakít meg elbeszélését Laczi — hogy e pillanatokban majdnem ép oly szenvedélyesen szerettem Adélt, mint egykor.

Feleltem, hogy ő már másé, feleltem hogy asszony. Csak szép arczát láttam, s szeméibe mélyedt tekintetem.

Elmondám neki, mennyire szerettem s megfogtam kis kezét.

— Csak önről éltam Adél — mondám neki — csak szép sötét szemét láttam mint vezérő csillagomat, s ajkairól vártam boldogságomat.

földi keresletnek is örönd; a pozsonyi posztgyár, mely legújabb szerkezetű gőzgépekkal, külön festő és fonó teleppel bír s a m. kir. honvédség részére dolgozik; a lonsonci poszt- és gyapjú-divatár-gyár, a besztarcebányai, szakolczi darócgyár. Királyhágón túl Nagy-Szeben városában több gyár, Orlátón a vízi erőre épített s kitűnően felszerelt posztgyár érdemelnek emlitést. Erdélyben a szászok által lakott területen, így Brassó, Medgyes, Segesvár, Nagy-Szeben városában, s főleg ez utóbbihoz közel eső N.-Diszúdon (Höltevény, német neve Heltau) a gyapjúszövetgyártás népiipar jellegével bír. Az utóbb nevezett helyen egyedül 450 mestert, 1200 segédet s 7—800 napismást foglalkoztat az iparág s évenként közel 100,000 darab végposzt készül, több mint 10 millió forint értékben. A közönséges szűr- és zekeposztok, melyek a szomszéd Romániába is kivittetnek egyébként Magyarország északi és északnyugati vidékein és Horváth-Szlavonországban is készítettnek, különleges termékei a honi iparnak s értékök több millió forintba rug.

Ausztriában a gyapjúipar három fővidéken csoportosul, u. m. Csehországban, hol Reichenberg, Jungbunzlau, Neigedín (100 munkással) 3—400 ezer darab végposzt termelével.) a központ, s a gyárak finom posztot s e nyébb kelméket készítenek; azután Morvaországban: Brünn, Igló, Zwittau, Namiet, Teltz, Nagy-Mezeric központokkal, peruvien-, toszkin stb. gyártással; végre Sziléziában Bielitz Jägerdorf központtal, mely iparvidék Gácsországban is átnyulik, hol Biala kézei főszékelyét s középfinom posztot és kallózott gyapjúrukat tömeges gyártásával foglalkozik. A m. a posztónemű szövetekre kívántató szakkonai előállítását illeti, maguk a gyárak foglalkoznak a fonással s Ausztria emittett három iparvidékén több mint 600 ezer finom-orsó van működésben; a legteljesebb tevékenységet Csehország fejt ki Reichenberg (Liebig-féle gyár 2500 munkással, gőzgépekkel.) Friedland, Falkena, Graszlicz és Tausz gyártelepeivel; Alsó-Ausztriában Vöslau és Möllersdorf; Sziléziában Bielitz készítik a legnagyobb mennyiségű fonalat. A szalaggyártás székhelye a birodalomban Bécs; szőnyeggyártás Bécs, Kleinmünchen (Lincz mellett.) Maffensdorf (Reichenberg közelében) gyarái szolgáltattak; durvább anyagokat Tirol. Emittést érdemel egyezsmind a pokrócgyártás Korneuburgban.

A pamutszövetet a magyar szent korona tartományában alig érdemel emlitést, ellenben jelentékeny az osztrák tartományokban, jóllehet egészen véve birodalmunk e téren nemcsak Angol-, Francia-, Németország és az északamerikai Egyesült-Államok mögött messze elmaradt, de Oroszország és Svájc által is messze túlszárnyaltatik, a mi részben a nyers pamut behozatalának, részben a finom orsók számának arányából tűnik ki. Tekintve a nyers pamut behozatalt ugyan 1872-ben az összes pamut-b hozatalt bálokban 5.895.000 volt s ebből Angolhon 2.893.000 (49%), a többi európai állam 1.938.000 (32,9%), Észak-Amerike 1.064.000 (18,2%) bált dolgozott fel; a Magyar-osztrák birodalom behozatala ugyanazon években 1.200.000 és 855.000 mázsa kézt váltakozott. Tekintve a feldolgozás általi fogyasztás arányát, a hentesint feldolgozott Angolhonban 66,

Észak-Amerikában 24, Németországban 11, Franciaországban 10, Oroszországban 6, Ausztriában 5, ezer bál. A finom-orsók számát illetőleg működik Angliában 39, Észak-Amerika szövetség területén 8, Németországban 5, Helvéziában 2, Oroszországban 2. Ausztriában 1, millió. A pamutszövet részint kézműiparilag, részint gyáriilag és gépiplegzetik. Ez utóbbi ellen több vidéken élethálalbarczot van a kézműipar, mely czél szerűen berendezett szaktanodák létesítése által azonban nemcsak további versenyre képesítették, de félreismertetlen haladást is tanusit. A pamutipar székhelyei: Bécs, Trumau-Marienthal, Potendorf (Alsó Ausztriában,) Kleinmünchen (Felső-Ausztriában,) Rochlitz, Libauthal (Csehországban,) Zwittau és Rothwasser (Morvaországban,) Friedeck és Freudenthal (Sziléziában.) A szinnyomatás, mely pamutárakon kívül, hol len, hol gyapjúkelmékre is kiterjeszkedik, nagy mérvben, nagy tökével rendelkező részvénnyársulatok által üzetik. Magyarországban megemlítendők: a fővárosban Ó-Budán létező egy régibb, mely a jelen század első éveiben alapított, s egy újabb, továbbá a Sz-Pehérvártot és Szegeden fenálló festés és szinnyomatással foglalkozó vállalat stb. Mindezeket azonban magasban túlszárnyalja osztrák részen a koszmanoszi, mely az európai szárazulat egyik legnagyobb festő-gyára, s csakis a manchesteri és 2 glasgowi teled haladja felül; jelentékeny gyárak még a neunkircheui (Alsó-Ausztriában,) hollesovtzei és smichovi (Csehországban.)

(Folytatása köv.)

Apróságok

— Hát csakugyan meghalt szegény Kovács?

— Meg... Hiszen tudod, hogy az örülésgy szerette feleségét. Mindjárt tudtam, hogy nem fogja túlélni...

— Az igaz!... És mi vitte sirba szegény barátunkat?... A bánat ugye?

— Nem a; egy lóvonatú kocsi gázolta el.

Harpagon ur a szakácsnéjához:

— Mari, ma csak közönséges bort tegyen az asztalra. Vendégeim lesznek.

Falun:

Egy fővárosi ur egy kisasszonnyal beszélget, ki egy övezgy férfhez akar nőül menni:

— Boldoggá tette vajjon első feleségét?

— Ugyhiszem — kiált a kisasszony. Neki van a legszebb síremléke a temetőben.

Egy uracs naplójából:

„Ma egy harminc-harmincöt éves hölgy mellett mentem el az utcán, ki gyengében simult egy csinos erőteljes fiatal emberhez. A hölgytől csupán e szavakat hallám:”

„Égy férj, ki mindig utazik“.....

Elég!

szemei úgy ragyogtak mint a parázs az éj sötétében.

Nem festem tovább együtt létünk kéjeit — szölt Laczi — elképzelték az ha voltál valaha szerelmes, s azután teljessédt be vágyad, midőn már nem pusztán az ábrándok világa után sohajtozol!

Egy óra múlva Adél kipírult arczal s hamis mosollyal mondá:

— De aztán egy szót sem arról, hogy mi tudjuk megcsalattatásodat, s ha eddig te voltál az, ugy viselje ő ezental a megcsalattatott szerepét.

En természetesen örömmel adtam beleegyezésemet.

Este aztán udvariasan de hidegen viseltem magam Adél iránt, s Gyuri megvan győződve, hogy én mit sem tudok, s neki e hitében megerősítem azt mondtam hogy; hogy szerelmes vagyok s nőstílni akarok!

— Azóta tehát gyakran vagy ott? — kérdém mosolygva Laczit.

— Amennyire a világ iránti tekintet megengedi! — felelt ő ravaszán.

Most meg Gyuri rovására nevetem jót. Negyed nap haza érkeztem s otthon boldogan öleltem keblemre az én kis feleségemet, mert nekem nem danolják:

„Az asszony ingatag“

ez az én feleségemre nem szölt, mert hisz ő nagyon nagyon csunya, henem hát én azért csak őt — szeretem. —

Hivatalos.

Hirdetés

A nagyméltóságú m. kir. helügyminiszteriumm reddelete folytán ezennel köz tudomásra hozatik, miszerint Debreczen sz. kir. város törvényhatósága összes területén a kinevált számára engedély mellett ez évben egyesek által termelt dohány beváltása határidőre kezdetét veszi folyó évi december hó 5 én s tart bezárólag 1882 évi márczius hó 2 ig. —

Hirdetés.

A jövő 1882 ik évre, ugy a snját használatra mint az állam részére termelni kívánt dohány beültetési területet beváltási ivei beszedésére, azok hitelesítésére a kapitányi hivatal részéről Bogdány Imre mezdörönd kapitány van megbizva: kihez egy a kitöltött beváltási ivel folyó évi november 15 ik napjától kezdve hitelesítés véget, a törvényben kiszabott határidőn belől hivatalos órák alatt bármikor beadhatók, mint a saját használatrai dohányt tetmőlők által fizetni kellett díjak lefizethetők.

Debreczen város kapitányi hivatala.

Ujdonságok.

Debreczen, Nov. 19.

— **Erzébet** koronás királynéknak legmagassabb névnapja alkalmából ma délelőtt a k. kath. templomban mise tartatott. Az államilag segélyezett iskolákba szünet volt.

— **Zsinatunk** legközelebbi ülésen meg lett tervezve az összes ref. egyházak közös alapja (domesztika) melyre Ragályi Nándor Ballagi Mór és László József zsinati tagok 1000-1000 frtot, összesen 3000 frtot ajánlottak meg azonnal.

— **Az iparos ifjak** egyesületében, Vadon Sándor ügyvéd hetenként kétszer előadásokat tart a jogi dolgok köréből. Minden esetre nagy sikérséget vitt erre. — Az előadásokat csak is az egyesület tagjai látogathatják.

— **Tudomásul.** Azon t. egyének, kik a lapunkba olvadt „Magyar Alföld“ előfizetői voltak, s a kiknek mi is küldött lapunkat s azt vissza nem küldve nem nyilatkoztak az előfizetésre vonatkozólag, tisztelettel kéretnek, hogy egy hét alatt nyilvánítsák ki, ha megakarják-e lapunkat tartani vagy — nem? A jövő héten csak azoknak küldünk, kik az előfizetést beküldik.

— **Az első táncvizgalom.** Még jó messzire vagyunk a faarsangtól de a beállott késő őszi, vagy korai tél unalmát eléggé érzi a mulatni szerető ifjuság s már e hó 25 ikén pénteken, estélyt rendeznek a nőtlen ifjak és a helyben állomásozó tisztikarok a „Koroná“ ban. E mulatság minden esetre kiválóan fog sikerülni. Sokan készülnek rá.

— **A második.** A fentebbi hírt jönevendővelk tudatjuk, hogy az izr. nögyelet december 3 ikán szintén a „Korona“ termében, tombolával egybe kapcsolva tánc-estélyt rendez. A belépti díj 1 frt lend. A szegényekért — muszáj táncolni.

— **A mult hóban** városunkban a kapitányi hivatal részéről 16 iparengedély lett kiadva.

— **Iparos tanulók** nem igen rokonszenveznek az iskolával, közelebb 350 mester és tanoncz lett a kapitányi hivatal részéről megintés végett felhivatva. A szigorú dorgálás nagyon helyén valoa.

— **Kereskedelmi főtanodánkban** a jövő december hó 1-én fog megnyitni azon esti tan-folyam, melyről már volt alkalmunk megemlékezni. — Hetenként négyszer leend előadás a kereskedelmi tudományok köréből, azon kívül pedig irálytan s földrajz is lesz előadva. Beiratkozni minden nap lehet délelőtt P o p p e r N. János igazgató urnál. A kik vizsgát tesznek bizonyítványt is kapnak. Ajánljuk ezt a kedvező körülményt kereskedő ifjuságunk figyelmébe.

— **Színházi hírek.** A bonyi Gyula jutalomjátéka alkalmából felejeveldelenben 120 forintot kapott. — A „Üvöské“ című operette nagyban folynak az elő készületek. — A második jutalomjáték a „Hercege asszony“ című operette lesz s ezt Halmainé fogja venni. — A jövő hó 12-ikén tartandó kivánsza társulatunk Bérczit és Eöryt kánvája felküldetni.

— **Halálozás.** Biró Károly, városunk jeles szülötte, főiskolánk egykori kitűnő növendéke, utóbb helybeli segéd értékes, majd t. a s n á d i lelkész volt, a mint értesültünk, a férfikor legzebb idejében Tasnádon elhunyt. Neje nbi. Dusócsky Amália két évvel ezelőtt halt meg s azóta

folyton emészte őt a bánat. Most más lelkéik találkoztak. — Béke poraira!

— **Hangverseny** lesz holnap a Korona nagy termében. Dengremond Móricz a brazilai csoda gyermek fogja bemutatni bálmatra méltó hegedűjátékát. A gyermek még csak 14 éves és már is oly művészes, ki a legnagyobb elismerésre méltó. Belépti díjak: 2 frt, 1 frt 50 kr. és 1 frt. — Kezdeté 7 órakor.

— **Színházi műsor:** Szombat „A cornevillei harangok“ operette 3 felv. Vasárnap „A tékozló“ látványos színmű 3 szakaszban. Hétfő „Két pisztoly“ eredeti színmű 3 szakaszban. Kedd „A herczegasszony“ operette 3 felv. Halmaynd jutalomjátéka. Szerda „Fernande vagy a földalatti Páris“ színmű 4 felv. Csütörtök „Az új háziur“ bohózat 4 emletben. Pénteken Színet. Szombat „Giroflé Girofla“ operette 3 felv.

— **Szalay József** n.-becskeroki ref. lelkész 320 lélekbeli álló egyháza felségelésére könyör adományokat fog gyűjteni s e czélból szómélyesen fogja városunk lakosait fölkeresni. A nevezett lelkész holnap beszédet fog tartani délelőtt a kis, délután pedig a nagy templomban. — Lapunk első oldalán tőle közlünk egy épen egyházát érdeklő cikket, mit ajánlunk a közönség figyelmébe.

— **Dalestély** volt tegnap a „Korona“ termében, melyet dalárdistáink rendeztek. Keves közönség volt jelen s 11 órakor véget ért az egész mulatság.

— **Simonffy Imre** kir. tanácsos és polgármester Bécsben és Budapesten időzven onnan haza érkezett. — **A zsinati** képviselők közül már többen elutaztak s helyöket a póttagok foglalták el. — **Zavics J.** huszárkapitány, kedden vezette oltárhoz Székely Eliz k. a. t.

— **Báthori István** ref. egyházunk egyik kitűnő tanítója életének 40 ik évében jobb létre szenderült. Temetésé e hó 16 ikán nagy részvét mellett ment végbe. Áldás hamvaira. — **A fősíkolat** tápintázat részére a szokásos őszi kéregetés megkezdődik. — **Türkő Ferencz,** nyomdász kedves kis leánya Margit, e hó 13-ikán elhunyt Béke hamvaira. — **A keresztyény egyesület** az időnyre már megalakult a tisztviselők a régiok maradtak.

— **Szerencse föl.** Lapunk mult számában hirdettet 1864-es sorsjegyek hazusa december 1-én fog megtörténni. Ugy egész sorsjegy ára 4 frt, egy fél pedig 2 frt 25 kr. Főnyeremény 200.000 forint. — Megrendelhető a „Merkur“ nál Bécs Wollzeile 13-ik sz. Magyar állam sorsjegy nyeménye pedig 100.000 frt. Megjegyzendő hogy egy ily 4 frtos sorsjegy nyerték legközelebb meg a főnyereményt mely a „Merkur“-nál volt vásárolva. A ki mer az nyer.

Szerkesztői üzenet.

— **Z.-J.** Köszönettel vettem. Legközelebb jönni fog.

— **K.-E.** Egy tanácsot adok önnek: ne írjon többet verset. Vagy ha ír tartsa meg saját magának.

— **V.-K.** Nyiregyh. Mászor is legyen szerencsém. De egy kicsit rövidbebl. —

A debreczeni terménycsornónál bejegyzett terményárak.

1881-ik évi november. hó 18-ik napján.

Métermázsánként.

Tiszta buza. piaczi ár kicsiben 10.50—11.20; keresk. ár: 75 hektl. 11.00—11.20; 76 hektl. 11.25—11.30; 77 hektl. 11.40—11.50; 78 hektl. 11.55—11.60; 79 hektl. 11.75—11.80. 80 hektl. 11.90—12.00.

Rozs, piaczi ár kicsiben 7.60, kereskedési ár: 8.00—8.25.

Arpa, piaczi ár kicsiben: 6.70—6.80, — kereskedési ár: 7.00—7.25

Zab, piaczi ár kicsiben 6.85—7.00 kereskedési ár: 7.00—7.25.

Tengeri, piaczi ár kicsiben 5.00 kereskedési ár 5.20—5.50

Köles, piaczi ár kicsiben 6.50-7.00 kereskedési ár: 0.00 0.—

Vadrepce, piaczi ár kicsiben — —, kereskedési ár 6.25—6.50

Bab barna, keresk ár 8.00—9.50 tiszta fehér 10.00—10.25.

Szalonna, kereskedési ár 62.00—63 — kilogrammonként.

Felölös szerkesztő: **Szombati János.**

Kiadó tulajdonos: **Zicherman H.**

Kundmachung.

Wegen Sicherstellung der Reinigung und Reparatur der Kranken-Leibes und Spitals-Wäsche pro 1882 findet beim k. k. Truppen-Spitale in Debreczin, eine öffentliche Verhandlung am 30. November 1881. um 10 uhr Vormittags statt, weshalb auf das in dem hier erscheinenden Blatt „D. N. É.“ No. 48 erschienen Inserat vom 11-ten November 1881. aufmerksam gemacht wird.

Die Verwaltungs-Commission des k. k. Truppen-Spitals.
zu Debreczin

(375) 1 2

Hirdetmény.

A cs. kir. katonai kórház beteget részére az 1882-dik évre teljesítendő fehér nemű mosás és foltozásra nézve, a folyó 1881. évi november 30-dikán reggeli 10 órakor tartandó nyilvános árlejtésre azon figyelemzetéssel hivatnak fel a vállalkozni kívánók, hogy a közelebbi feltételek akár a kórházi irodában akár a „Debreczen Nagy-Váradi Értesítő“ 48-dik számában megtekinthetők.

(Bgm.)

A debreczeni cs. kir. hadsapat kórházi kezelő bizottsága.

ÉPÜLETFA RAKTÁR!

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy az eddig is jó hirben álló

„Épületfa raktárunkat“ egészen ujonnan és oly dúsan

szereztük fel, hogy a n. é. közönség igényeit minden irányban a legpontosabban kielégíthessük.

A nagyérdemű közönség becses megbízását elvárva maradtunk

T. tisztelettel

STERN és REICH.

(000) 2—

Férfi-divat-terem Debreczen

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Férfi-divat-raktáramat

a jelen őszi és közelgő téli idényre

a legújabb divatú

FÉRFI-ÉS FIU-RUHÁKKAL,

kaláppokkal, nyakkendőkkel,

jó minőségű és csinos formájú

FÉRFI CZIPŐKKEL

és minden e szakmába vágó

Fehérnemű és divat-czikkekkel

dúsan elláttam.

Számos látogatást kér

ROTT S.

(325) 7—?

Piacz-utca takarékpénztár-épület.

Száraz Tüzifa.

BÜKK, TÖLGY

és

Vargafát

a vaspálya udvarban lévő faraktárából kitűnő
minőségben ajánl

GERÉBY FÜLÖP.

(405)

4—6.

Férfiui gyengeség, megrongált idegzet. Titkos ifjúkori vétkes és kicsapongások

Dr. Wrund-féle Peruin-por

(perui növényekből készítve)

Eggedül csak a peruin-por alkalmas a nemző- és szülészervek mindenemű gyengeségének elhárítására, s így férfiaknál a tehetetlenség (férfiui gyengeség) s a nőknél a magtalanság el-távolítására. Nem különben pótolhatlan gyógyszer az idegrendszer minden bántalmainál. A nedv és vérvesszések által előidézett elerőtlenedéseknél s nevezetesen a kicsapongások önfertőzés és az éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüli okozói) által előidézett férfiui gyengeségi állapotoknál, valamint a kéz és lábak ideges reszketésénél, ezáltal oly szer van nyújtva, mely által az elmaradhatatlan eredmény okvetlen eléretik.

Ara egy doboznak pontos leirással együtt 1 forint 80 kr.

Kapható Debreczenben Rothschnek W. Emil gyógyszerárában Bécsben Gischer A. okleveles gyógyszerész II ker. Keiszer József 14 főgynökség. (352) 2—30

Fűtéshez

ajánl jóminőségű Coaksot és kőszent

házhöz szállítva — a

Légszeszgyár igazgatósága

Debreczenben.

Megrendeléseket elfogad:

Végh J. ur czegléd-utczán

Bignió J. ur hatvan-utczán.

Az általános bazárban

Debreczen N. Várad u. megyeház a mellett

Rendes áron alól is kapható.

I Ékszerárak

Például 1 valódi aranygyűrű 2 ftről kezdve

" 1 „ Gyémántgyűrű 6 „ „

" 1 Ezüst óra 5 „ „

" 1 Arany óra 15 „ „

II Férfi ruháruk nago választékban.

Például 1 téli kabát 5 ftről kezdve 35 ig

" 1 „ Öltöny 8 „ 25 „

" 1 Bányabunda 28 „ 40 „

" 1 Sappos „ 40 „ 70 „

III Női ruháruk

Kabátok felöltők, köpenyek, bundák bujkák

IV Lábbelik

Például 1 téli posztó férfi czipő hosszú

szárral 5 ftr. 50 kr

" 1 „ Női czipő 2 „ 50 „

" 1 „ „ 2 „ „ „

V. Könyvek 3000 kötet magyar német és francia regény.

Péld Dumas Egy galamb története 1 k. 40

" „ Utazás Kaukaszban 2 „ 80

Péld. Dumas A nászruha 1 k. 40

" „ A vivó mester 2 „ 1. ftr

" „ A regens leánya 3 „ 1.20

Egy közhasznú ismeretek tára 12 k. 8 ftr

(350) 3—5.

ÓRALÁNCZOK

Bécsi különlegesség!

10 évi jótállással irásban.

Frou-Frou kétszeres

lánczok, a leginomabb

nyitható medaillonnal, —

tüzből aranyozott: 4 ftr.

Az én óralánczaim Imita-

tion-aranyok, a leginomabb Double és tüzből

aranyozottak. Szépségben és csinoság-

ban felülmulják valamennyi óralánczot.

A legszebb ajándék!

Eredeti bécsi Pánczer-lánczok, igen kedvelt

100 ftr-os csak 3 ftr.

Női óralánczok Duasteral igen finom és

divatos, elragadó szépségű, 3 ftr 50 kr.

Arany hengerlánczok 14 caratos arannyal

4, 5, 6 ftről—8 ftrig, 10 évi jótállással,

hogy a láncz nem feketedik.

Kézpénzért vagy utánvétellel küld: **Munk****M. Bécs**, Stadt; nur Wollzeile Nr. 35.

neben der Ecktrafik.

Utánzás tilos! (339) 5—10.

Eladó birtok.

A debreczeni indóház közelében, éppen a vasút mellett, árokkal és ákác-fákkal körül kerített 11 kataszt. föld, rajta levő cserép és téglagyár épületekkel együtt, szabad kézből illő feltételek mellett örök áron eladó, u. m.

- 1-ször. Egy szép fekvésű, okszerűleg épült, egészséges, kényelmes urilak—hossza 16, szélessége 7 öl; több bolthajtásos tágas szobákka, konyha kamara és egy igen jó ivó vizű szivattyus kuttal.—
- 2-ször. Egy 25 öl hosszú, 7 öl széles cserépgyár épület, alól felül dolgozó helyvel és bent az épületben két bővizű szivattyus kuttal.—
- 3-ször. Egy 16 öl hosszú, 4 1/2 öl széles cserépgyár épülettel, alól felül dolgozó helyvel és egy hozzáragasztott 8 öles, téglaoszlopokra készült szárazsító szin, egy nyitott kuttal ellátva.
- 4-ször. Egy különálló 16 öl hosszú, 4 öl széles, téglaoszlopokon álló szabad szin, mint kirakó hely.
- 5-ször. Egy 35 öl hosszú, 3 1/2 öl széles épület, egy igen jó vizű kuttal, — melyben szerszám-kamara, koci-szekérszin istállók és cselédlakok foglaltatnak, — mind ezen épületek jó téglanyagból, cseréppel fedettek, — megjegyzendő hogy bármely más célu gyárra is könnyű szerrel átfordíthatók, (különböző Cognac készítő gyárnak ejánható.) Továbbá jó nemes fajú szálló és gyümölcsösökkel ellátva van. A kuttakban is a legegészségesebb tiszta ivóvizek bőv mértékben vannak.

Értekezhetni helyben Debreczenben, a cserépgyárban a tulajdonos

Zicherman Ignáczeval.

A légzési szervek hurutos megbetegedésének egy új gyógykezelése.

Az újabb idők buváraitnak a légzési szervek hurutainak egy kezelését köszönhetjük, amely az eddig szokásban levőket hasonlíthatatlanul gyorsabb hatása által különbözteti. Sikerült az annyira alkalmatlan náthát kevés óra alatt leküzdni és heves, éles tüdőhurutokat a legrovidebb idő alatt eltávolítani vagy legalább is legszelidebb alaknává átvinni.

Voss V. gyógyszerész M. m. Frankfurtban ezen szert, a Voss V.-féle hurutpíllókat, múlt ősszel hozta a kereskedelembé, s amint a dr. Witlinger orvos által összeállított és a következő gyógyszerárak által ingyen kapható füzetből látható, az új szer a gyakorló orvosok nagy száma által vizsgáltatott meg az éles és choronius torok-tüdő-, gégehurutoknál, nátha, köhögés és rekedésnél mint leggyorsabb és legbiztosabb szer van elismervé.

E szer kitűnő hatása sokféle kísérleteknek szolgált indokul, s orvosi körökben jónak találtatott azt még tökéletesbíteni és így egy valódi népies szert teremteni.

Voss patikárus ezen javításokat az ezentul általa előállított hurutpíllókon felhasználta, úgy hogy az új szer a légzési szervek minden hurutos megbetegedésénél mint legjobb ajánlható, melyet itt alkalmazni lehet.

Különösen arra kérünk figyelt, hogy a valópi Voss féle hurutpíllókat egy téglavörös csikkal ellátott dobozokban kaphatók a melyeken Dr. Witlinger orvos és Voss V. gyógyszerész névönönsái állanak és zárva kell hogy legyenek; valódián kabbatók csak Török József gyógyszerésznél Budapesten; Dr. Rothschnek gyógyszer. Debreczenben; Nyiri G. gyógyszer. Nagyváradon Barcsay K. gyógyszer. Szegeden; Jahner M. gyógyszer. Temesváron. Egy doboz 70. kr mely minden könnyebb esetben elegendő.

Hirdetés.

A debreczeni Alföldi takarékpénztár igazgatósága, ezennel közhírré teszi, hogy a 604. 864. 1025. 1256. 1627. 1702. 1721. 1743. 1785. 1803. 1806. 1810. 1825. 1832. 1842. 1876. 1878. 1910. 1935. 1977. 2016. 2031. 2040. 2041. 2066. 2074. 2123. 2155. 2163. 2185. 2190. 2192. 2252. 2294. 2300. 2313. 2331. 2363. 2365. 2367. 2370. 2376. 2389. 2405. 2413. 2428. számok alatt elzálogosított érték tárgyak 1881. December hó 15-én dél után 3 órakor a pénztár helyiségében (ha addig el nem intéztetnek) közjegyző közbe jöttével, nyilvános árverésen elfognak adatni:

Az igazgatóság.

● Téli gyógymód. ●

A Wilhelm-féle

csúsz- és közszevnyellenes

vértisztító-thea

Wilhelm Ferencz gyógyszerésznél
Neunkirchenben, Alsó-Ausztriában,

köszvény, csúsz, gyermekgyasok lábfájása, idült makacs bajoknál, folyton evésedő sebeknél, nemi és bőrküftések szemölcs, sipoly, bujakóri daganat, a máj és lép dugulása, aranyeres bántalmak, sárgaság, heves idegfájás, izom- és könyökfájás, gyomorlájás, széklet, altesti dugulás, vizeleti bántalmak, pollütio, lérfi-gyengeség, női folyás, görvény, mirigydaganat s más betegségek ellen sok oldalról legjobb eredménnyel használtatott, mit ezer és ezer elismerő nyilatkozat tanusít. Bizonylatok kívánatra ingyen. Egy 8 adagra osztott csomag 1 ft 10 kr-ért, melyből utóbbi belyegre és göngyölésre számítatik, kapható.

■ Mindenki óvakodjék hamisítványvásárlásától, s vigyázzon az ismert és sok államban törvényszékiül védett jegyre.

Kapható: Debreczenben: Berghoffer István. Budapesten: Török J. gyógyszer., Thallmayer A. és társánál. Csabán: Biener B.-nél. Egerben: Köllner Lőrincz-nél. N.-Váradon: Jánky Antalánál. Gyöngyösön: Mersits Nándoránál. Miskolczon: Ujházy Kálmánánál. Nagy-Bányán: Haracsony F.-nél. Nyiregyháza: Pitscher Gyulánál. S.-A.-Ujhelyt: Teutsch Józsefnél. 428. 40—

● Tavaszai gyógymód ●

Tüdő és mellbajokban szenvedőknek.

Hoff János cs. kir. udvari szállító, több érdemrendek birtokosa, lovag, kir. tanácsos, a Hoff féle **maláta kivonat feltalálója** és egyedüli gyárósa, udvari szállítója a legtöbb európai fejedelmeknek.

Gyára: Bécsben Grabenhof, Bräuner strasse 2. **Iroda és raktár:** Graben, Bräumerstrasse No. 8.

Hoff féle maláta kivonat egésségi sör

27-szer kitüntetve a legmagassabb körök által.

Az eredeti nyakoldó Hoff féle mellbimbos. kék papírban, a feltaláló arcképével van ellátva.

Hoff féle maláta Chokoládé és mellbimbos.

Én ki a leg fájdalmasabb gyomorhajban szenvedtem, s minden nemű gyógy-szert használtam egésségem helyre hozására, de minden eredmény nélkül, végre is a Hoff-féle maláta kivonat használatához folyamodtam. Már a használat után pár nappal meglepő sikert észleltem. Isten után ennek köszönhetem tökéletes meggyógyulásomat. Kérem küldjön részemre 28 üveg maláta kivonat egésségi sört, 2 kila maláta Chokoládét, és 10 csomag maláta bimbos. A legnagyobb hálával vagyok.

Voelker, jószág igazgató Uj-Ingelwoban,

Ő felsége Dánia királyát

száruyegedje figyelmessé tévén a Hoff féle maláta kivonat kitűnőségére, ő felsége így felelé ki magát „Örömmel veszem tudomásul a Hoff féle maláta kivonatról dicséretet, mely általam, s környezetem által a legnagyobb elismeréssel találkozott.”

Két forintot atóli mennyiség nem küldetik.

Főraktár: Debreczenben **Rickl József Zelmos.** és **Csanak Jozsefnél.** N. Károlyban: **Ujházy Istvánnál.** N. Varadon **Janky Antalánál.** Nyiregyháza: **Korányi Imre** gyógyszerésznél.

Fióközlet:

Budapest, Trödler-gasse Nr. 7.

Debreczen: **Varga Lajosnál.**

(276) 10—12.

Csudálatraméltó a természet ereje, ha az kellő módon alkalmaztatik.

A természet ereje!

Igy kiálltok én is fel s önnök ezennel legbensőbb köszönetemet fejezhetem ki, miután hála legyen érte az istennek, az ön Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szesz- és hajkenőcs segélyt hozott számomra hajam kihullása ellen s annak ujránövésénél s csak azt óhajtanám, miszerint az igazság a világnak tudomására jusson. Kaufman P. Dublin.

Hat évig kopasz és szakállatlan, mint a milyen 24 éves fiatal ember létezem voltam, csaknem kétségbe-ejtő. Az ön csakugyan csudálatraméltó és gyógyhatásos Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szesz és hajkenőcsének használata után alig két hónap alatt ismét tömött hajam nyertem, sőt még a szakállam is, melynek kinövésében pedig magam is kételkedtem, igen szép sürű mutatkozik. Hála érte az istennek, a természet gyógyerejének; önnel köszönetemet, miután legközelebb Bécsbe fel fogok rándulni, élő szóval fogom kifejezni. Kandler J. gépész Budapesten.

Az ön Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szeszének néhány üveggel elhasználása után, parókámat, melyet már csaknem egy éve viseltem, ismét felelrehettem, s most ismét megvan a hajam, sőt több mint ezeltől. Ezen eredményről nálam bárki is meggyőződhetik. Wendt J. jószág tulajdonos B. Lag. a Thaja mellett A.-Ausztria.

Én az ön valódi Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szeszéből 2 palacczkal hozattam magamnak, s annak használata mellett, mind a mellett is, hogy alig vagyok még 20 éves, rövid pár nap alatt nagy és szép szakállt kaptam. Ezennel hálás köszönetemet fejezem ki.

Maradtam tisztelettel Ifj Maguser Lőrincz, Krappon (Kreina).

Legbensőbb hálás köszönetemet az ön Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szeszért, melynek 3 heti használata után, pompás tömött szakáll birtokában vagyok. Én az ön csudálatraméltó készítményeit mindenkiékek a legmelegebben ajánlatom. Berger József, Eg. lovag. Bécs.

Ezen, valamint sok száz elismerő és köszönőirat, melyek nálam eredetiben mindenki által bírtatik is betekinthetők végett ki annak leve, a Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szesz és hajkenőcs, minden dicséretét feleslegessé teszik, mivel a jó önmagát dicséri meg.

Arai: 1 palaccz Winkelmayer-féle bojtortán gyökér-szesz 90 kr.

1 tégely " " hajkenőcs 50 kr.

1 palaccz " " olaj 40 kr.

Bécsi megküldésnél, (a pénz beküldése vagy utánvétel mellett) csomagolásért 10 krral több.

Központi raktár:

WINKELMAYER J. Bécs. VI. Gumpendorferstrasse 159. szám alatt.

Fiókraktár: Debreczen: **Rothschnek V. Emil** gyógyszerész, valamint minden birnevessébb gyógyszerért és illatszerek-kereskedésekben kaphatók.

A tömredék hamisítás híkerülése végett, csak arra kéretik, mindenkor Winkelmayer-féle valódi bojtortán gyökér készítményt kéri, s arra ügyelni, hogy mindenki palacczkon J. Winkelmayer Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159. cég legyen alkalmazva. (360) 2—30.

TORMA

jó minőségben kapható Debreczenben Papp Sándornál csapó-utca 330.

Megrendeléseket elfogad Szepessy és Kerekes díszáru kereskedése.

SCHWARZ M. FÉRFI DIVATÜZLETE

kistemplom-bazár épületben 5. sz. a.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget; hogy férfi divatü-
letemet az

Őszi és téli idényre

dusan berendeztem; ajánlom következő czikkeimet különös figyelmébe:

férfi-öltönyök	10 frttól kezdve.
„ felöltők	9.50 krtól „
gyermek-öltönyök	3.50 „
„ felöltők	6 frttól „

A raktáron levő divatos gyapjuszövetekből öltönyök mérték
után is megrendelhetők, s a legjutányosabb árakban s a legrö-
videbb idő alatt elkészítettnek.

Férfi kalapok a legújabb és kedvelt formákban 2 frttól kezdve.
Férfi és gyermek sapkáknak nagy választék, legolesőbb árban

LEGUJABB

gallérok és kézelők kautschukból,
hol minden mosás szükségtelemé válik.

Nagy választék férfi-nyakkendőkben a legolesőbb árban.

Gummi-köpenyegek á 10 frt. 50 kr.

Esernyők,

Séta-pálczák, glace- és szarvasbőr-keztük;
nemkülömben mindenféle uti eszközök kaphatók.

Végül ajánlom kitünő gyártmányu

férfi czipő-raktáromat

igen olesó árban. (324) 6—25

Kis-templom-bazár 5. sz. a.

Bundák és karmantyuk.

Őszi és téli idényre
dusan felszerelt női divat raktárát
ajánlja.

THALVISER ALAJOS

Debreczenben, Czegléd-utca 2. sz.

Egyszersmind elvállal mindennemű női ruhák és felöltők elkészít-
tetését a legújabb divat szerint igen jutányos árban.

Gyászruhák

bármily nagy mennyiségben 5 frttól felfelé, **8 óra alatt ké-
szítettnek el;** e munkák vezetésére oly szakférfi felett ren-
delkezem, a ki ezen a téren bécsi és budapesti legelőkelőbb
hasonnemű üzletekben legjobb sikerrel működött.

Tisztelettel

Thalviser Alajos.

(318) 6—25

Őszi és téli felöltők.

Kávé Hamburgból.

zacskókban 10 vámposta bér-
mentesen, ingyen csomagolás, és
utányét mellett.

Santos szapora, erős . . .	3.60
Cuba zöld, erős	4.10
Gyöngy-Mocca fényes hevíto	4.95
Ceylon , erős lágy	5.—
Arany-Jáva , finom lágy . . .	5.20
Gyöngy-Ceylon , igen finom	5.95
Plantage , izletes finom . . .	6.20
Menadó , közép-finom gyengé- erjű	6.80
Arab-Mocca , jófajú, hevíto	7.40
Igen finom Stambul Mischy , Campinas és Mocca 5 vámfont 4 frt. 95 kr.	

A. B. Ettlingernél Hamburgban.
(264) 10—10

A LEGJOBB
SZIVARKA PAPIR
LE HOUBLON
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL
ÓVATIK !!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha
minden, lap LE HOUBLON
bélyegzőt magán hordja és minden katon
az alatt látható védjegyvel és aláírással
van ellátva.

Richard Henry
Propriétaire du Brevet
Cawley et Henry, egyedüli gyártók, PARIS.

A legjutányosabb árban!

A LEGNAGYOBB BUDAPESTI

BÉCSI, FÉRFI ÉS GYERMEKRUHA RAKTÁR

PIACZ-UTCA BR. JOSINCZINÉ-FÉLE HÁZ,
a Hungáriával szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség t. tudomására juttatni, hogy őszi
és téli bevásárlásomból hazatérvén, üzletemet oly dusan rendeztem
be, hogy áruimat

a legjutányosabban

szolgáltathatom a n. é. közönségnek:

500 darab Téli kabát	8 frttól feljebb.
300 „ Überzieher	7 „ „
2000 „ Legújabb szabásu, magyar, francia, lengyel és lovagló nadrág	3 „ „
1000 „ Kangarn, schewiott és reichenbergi francia szabásu szövet-öltönyök	9 „ „
3000 „ Magyar és gazdasági öltönyök	9 „ „
1000 „ Fekete szalon öltözők	15 „ „
2000 „ Gyermek öltözet	3.50 „ „
1000 „ Gyermek felöltő	4 „ „
500 „ Finom vízmentes köpeny	10 „ „
500 „ „ daróc kabát	5 „ „
1000 „ Finom francia kázmás köpeny	12 „ „
200 „ Utazó bunda, róka, farkas és fe- kete bárány bőrös	30 „ „
300 „ Fehér és fekete bárány bőrös rokk	8 „ „

T. tisztelettel

Feuerwerker Ignác

Piacz-utca, br. Josinczi-ház. (355) 4—10

A legjobb kelmekből!

LEGFINOMABB AMERIKAI PETROLEUM,

kiváló finom minőségű

RUMOT és THEÁT,

friss tátrai ridzike gombák

szepességél főzélékeket,

NAGY-BÁNYAI SZILVA IZ,

valamint

czukrot kávét és mindennemű fűszerárukat,

továbbá

lenkenczében (tirneiszban) tört

festékeket, padozat főnczöket,

ecseteket és mindennemű keféket

a legolesőbb árakban pontos kiszolgálat mellett ajánl.

Ganofszy Lajos

a „Kék macskához“ czegléd-utca
a casinó alatt.

(367) 3—5

Fuvódások, gyomor-
sav

Aranyér,

Székrekedés,

Máj- és epebajok,

Tisztátalan vér,

Agy- és mell-vér-
túlulás ellen.

Orvosi vény után
készítve.

Főalkatrésze:

**Schweizi
gyógyhatásu
nővények
kivonata.**

Egészen ártalmatlan
Jobb s olesőbb mint
bármely keserű víz

Gyengén oldó ha-
tásu. Minden kora
beteg használhatja.

A használati utasítás
az alább jelzett
gyógyszertárakban
ingyen kapható,
melyszámoszakkör
véleményét tartal-
mazza, s a labda-
csok hatásától s
azok ártalmatlansá-
gáról tanbizonyosá-
got tesznek.

Vételkor **Brandt Richard gyógyszerész Schweizi
labdacsa**it kérendők, melyek bádóg szelenczékben adatnak; és pedig 50
szem 70 kr. és kisebb próbadozoz 15 szemmel 25 kr. o. ért. — Minden valódi
schweizi labdacsa-dobozon a fentjelzett ragjegy létezik; fehér schweizi kereszt
vörös mezőben a készítő névalírásával, Brandt Richard gyógyszerész svájci
labdacsa. (268) 9—7.

Kapható Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil** és
Vecsei Viktor gyógyszerertárában.

Singerstr. 15
zum
„gold. Retohsapfel“

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár
Bécsben.

Vértisztító labdacok

ezelőtt egyetemes labdacok neve alatt; ez többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig léteznek betegségek, melyben a labdacok csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. A legmagassabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok számtalanszor é a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 dohoz 15 labdacos 21 kr. 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr, postán küldve 1 frt 10 kr (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét.) Megköltök utánvély vagy postautalvány mellett. Számtalan levél érkezett, melyek irói hála-mondanak a labdacokért melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeknél egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő iratok közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

Waihofer az Ybbs mell. 1880. november 24. Nyilvános köszönet!

Tekintetes ur! 1862-től óta szenvedtem aranyeres hántalomban és hügyrekedésben; orvosoltattam is magamat, de minden siker nélkül, bajom mind rosszabbá vált egy, hogy idők multával heves hasfájást is éreztem, (a belek összehúzódása következtében); teljes étvágytalanság állott be, s mihelyesen csak a legcsekélyebb étket vagy egy korty vizet nyeltem is le, alig bírtam a puffadás, nehézség zihálás és fulladozás miatt egyenesen állni, míg végre az ön, csaknem csudálatos hatású vértisztító labdacjai használatához folyamodtam, melyek nem tévesztették el hatásukat, s engemet csaknem gyógyíthatatlan bajomból tökéletesen megszabadítottak. — Minek következtében én a tekintetes urnak vértisztító labdacjai s más egyéb erősítő gyógyszereire nem győzőm hála s elismerésemet elegendőképpen kifejezni. — Kíváló mély tisztelettel

Cellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam veletlen az ön vértisztító labdacssaihoz jutni, melyek nálam csodákat műveltek! — Évek óta szenvedtem fejfájás és szélhűtésben, egy barátom az ön kitűnő labdacssaihoz átengedte nekem 10 darabot, s ezen 10 darab labdacss engem oly teljes tökéletesen helyreállított, hogy az valódi csoda. — Köszönetem mellett kérek még 1 csomagot küldeni.

Frizka, 1881. márcz. 13.

Fár András.

R a y s k o, 1879. november 22.
Tekintetes ur! Az 1826-ik évtől kezdve egy két évi váltóház után folyton heleg, s egészen odavoltam, heves derék- és oldalfájások, undor és émelygés, hágyadság, főréség, álmátlan éjszakákkal voltak eltem napgyötrelmei. Ezen 53 évi időközben 84 orvosot kózták 2 professort Bécsből hívtam meg tanácsadás végett, de mind hasztalan, bajom napról-napra súlyosabb lett. Még csak ezen évi október 23. olvastam az ön csodalabdacssainak hír esetét, meghozattam, miután azokat utasítással 4 hétig szedtem. 70 éves létem daczára ismét erőteljes és tökéletesen egészséges vagyok, úgy hogy most ismét

előtt egyetemes labdacok neve alatt; ez többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig léteznek betegségek, melyben a labdacok csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. A legmagassabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok számtalanszor é a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 dohoz 15 labdacos 21 kr. 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr, postán küldve 1 frt 10 kr (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét.) Megköltök utánvély vagy postautalvány mellett. Számtalan levél érkezett, melyek irói hála-mondanak a labdacokért melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeknél egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő iratok közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

egészen új életnek örvendetek. Fogadják azért legmélyebb köszönetemet az ön csodavető gyógyszerért.

Órókire hálaközelgettje

Zwilling K., földbirtokos.

Bielitz 1874. július 2

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és sokan mások, kik az ön „vértisztító-pilulái-
nak“ egészségünket köszönjük, irásban fejez-
zük ki legmélyebb hálaikat. Az ön pilulái sok
betegségben, mely ellen semmi más szer nem
használt, a legcsodásabb győgyerőt tanúsítot-
ták! A nők vérfofolyásánál, rendetlen hasi tisz-
tulásnál, hügyrekedésnél, gilyisztánál! gyomor-
gyengeség- és gyomorgöröcsnél, szédülésnél
és sok egyéb bajnál gyökeresen segítettek.
Teljes bizalommal kérek még 12 tegereset,
Mély tisztelettel

Krauder Lároly.

Tekintetes ur! Előre bocsájta azt, miszerint valószínűleg valamennyi gyógyszerre hasonló jóssággal bír, az ön híres fagybal-
zsszával, mely családomban több idült fog-
dagnak gyorsan végetvetett, daczára vala-
mennyi úgynevezett egyetemes szer iránti
bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat
az ön vértisztító labdacssaihoz folyamodni,
hogy ezen apró golpóbiók segítségével me-
ostromoljam régi idő óta tartott aranyeres
bántalmat. Egyáltalában nem reteletem
önnök bevallani, miszerint régi bajom még
heti használat után teljes tökéletesen meg-
szűnt, s én ezen labdacssait ismerőseim
közében a leghuzogosabban ajánlom. Az ellen
nincs egyáltalában semmi ellenvetésem, ha ön
ezen sora mat, — jöllehet névalírás nélkül
— nyilvánosság elé öhajtja bocsátani.
Mélytisztelettel

T. K.

Bécs, 1881. február 20.

C s e n e y, 1874. május 18.

Tekintetes ur! Minthogy az ön „vértisz-
tító-pilulái“ feleségemnek, a ki évek óta
idült gyomorhajban s ezuzban szenvedett,
nemcsak visszaadták az életet, hanem új ifju-
erőt is öntöttek belé, más, hasonló betegsé-
gekben szenvedők kérésére még két tegeres-
utánvetel mellett megküldésére kérem föl.
Mély tisztelettel

Svizsek Balázs.

Amerikai köszv.-kenőcs,

gyorsan és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szor minden köszvényesség és csu-
ozos baj, nevezetesen hálgincsbaj, tagcsakatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülzúgogatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Anatherin száj-viz,

os. k. sz. valódi Popp J. G.-tól, általános elismert legjobb fogfentartó szer, 1 üvegese 1 frt 40 krajczár.

Szem-essentia, dr. Romers-

hausentól, a létező erősítőeszo és tentartására; eredeti üvegeseiben ára 2.50 és 1 frt. 50 kr.

Chinai toilette-szappan,

a legkülönlethebb a szappangyártás terén. Használata után a bőr borsóny simalasz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fiaker-por,

általános ismert jeles háziszor hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 doboz 35 kr.

Fagy-balzssam

Pserhofer J.-tól, évek óta legbizto-
sabb szernek van elismerve, minden-
nemű fagybajok és idült sebek stb. ellen 1 tégely 40 kr.

Elet-essenzia (prágai

cseppek, svéd cseppek,) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, kitűnő háziszor. Egy üvegese 20 kr.

Csukamáj-olaj,

eredeti, igen megtisztítva a legkülönöb-
b minőségű Egy üvegy 1 frt.

Por lábizzadás ellen.

Ezen z-
a lábizzadást s az e által keletkező kel-
lemetlen szagot, eltávolítja s épen tar-
tja a lábhelet, ez ártalmatlan szernek
van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr.

Georgé Pate Pektorale-ja,

sok év óta el nyájkósdó, köhögés rekedtség, horút, mell- és tüdőbajok gégebántalmak ellen legjobb és leghele-
mesebb segéd szernek általános elismer-
melve. 1 doboz ára 50 kr.

Tannochinin-hajkenőcs,

Pserhofer J.-tól évek óta orvosok és alkosok által valamennyi hájnévesztő szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállított nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes tapasz

Stendel tanártól vágott és szurt sebek, mérges kelevé-
nyek, és a láb régi, időszakonként fel-
snyitól kellestet, maltaes mirigy kelesés
ájó fájó pokolvar, sebes és gyuladósos
mell, megfagyott tagok köszvény és
hasonló bajok ellen jónak bizonyult
Egy tégely 50 kr.

Egyetemes tisztító-só

Bull-
rioh A. W.-tól, Kitűnő háziszor megzavart emésztés minden következményei, u. m. fejfájás, szédülés, gyomorgöröcs, gyomorháj, aranyén, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Valamennyi francia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kívánatra pontosan s a legjutányosabban beszerezetik.

ELSŐ KÖZVETITŐ ÉS TUDAKOZÓ INTÉZET.

Fötér, Simonffy-ház, ezelőtt Molnárné féle ház.

Keresetekik:

Egy igen tisztességes családnál egy vagy két tanuló kosztra felfogadtatik. (2795)

Két gazdatiszt azonnal fel-
fogadtatik. (5618)

Egy tisztességes háznál kosztosok fel-
vétetnek. 100 darab szarvasmarhának teletletése

és nyaraltatása felvállaltatik a halapi érdével határos Ligeti pusztán, akár fizetésért, akár pedig haszonrésztért. P.-Szentesen 120—150 darab szarvas-
marha folyó évi november 1-sőtől 1882. április elsőig teletletésre válaítatik. Tanulók kosztra és lakásra egy uri ház nál azonnal felvétetnek. (3055)

Kínáltatnak:

Ingatlanságok örök áron eladásra.

A kispéterfia-utcán egy ház 4 és fél hold földjével együtt eladó; vagy bérbé kiadó. Magában foglal 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fászin, egy külön álló cserépföld fedett szin és istállót. (1246) 28 hold tanya föld, gazdasági épüle-
tekkel, a csere alatt eladó, vagy bérbé kiadó. (2404)

Kis-ujtácán egy ház, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, pinczéből 18 hold öndöndi földdel együtt 3000 forintért eladó. (5428).
A városhoz félóra távolban, egy 15 nyilasos tanya föld, urilakkal, magtárral, elegendő gazdasági épületekkel együtt eladó. (3049)

Ingatlanságok haszonbéri kiadásra:

A h.-sámsóni határban egy 400 holdas tagosított földbirtok — épületekkel ellátva, ugarral vagy a nélkül bérbéadó. (1825)

A bagosi határban 723 hold 1200 hold kitűnő föld, mely többnyire szántóföld, gazdasági épületekkel kiadó. (2444)

A nagy- és heitaborvásár téren egy egészen újból épült, 5 szoba, konyha, kamara és 40 lóra való istállóval ellátott bethelyiség kiadó. (3991)

A csapó-utcai sorompónál egy bolthelyiséget tartalmazó ház minden órában kiadó. (2673)

Darabos-utcán 2 szoba, konyha, kamara, padlás és egy nagy mühely bérbé kiadó vagy eladó. (4000)

Egy lakosztály a Péterfián, mely áll 3 szoba, konyha, kamara és fászinból minden órában kiadó. (2413)

A hatvan-utcán egy 5 szobás lakás. konyha, kamara, pincze, padlás és fászinval kiadó. (1198)

Szathmármegyében N.-Károly

körül, a vasuti állomáshoz 30 percznyire egy tagosított 1000 hold körüli birtok, minden gazdasági épületekkel ellátva (legelőnek kitűnő) 1882. Január 1-étől kiadó. Értekezhetni kiadóhivatalunkban (4077)

H. Nánásón a városához alatt, a dorogi, polgári, szt.-mihályi és debreczeni utra néző fözlethehelyiség kiadó. (4095)

Több tengeri göré bérbéadó.

A kis-létai uton 150 hold 1200 hold osztású föld, gazdasági épületekkel, 80 hold őszi vetéssel, 75 hold vetés nélkül, 40 hold őszi vetéssel, ugyszinte egy jól berendezett tehenészet, biztos fogyasztási közönséggel, a város szélén. (2497)

Nyiregyházán egy régi, jóforgalomban

levő jövedelmező és minden concurentia nélküli üzlet. beált családi viszonyok következtében, azzonnal átvehető. Bővebben intézetünkben. — (5666) 1—3

Szappanos-utcán 34 hold fekete homok jobb kézről, 20 hold balkézről, tanya-
val együtt; az Apafáján 27 hold tanya-
val együtt kiadó. (4081)

A A. B. sz. mártóni határban két darabban lévő összesen 903,2 kis föld kiterjedésű tagos birtok, melyből mintegy 200 hold szántó földnek is használható az évi március 10-től számítandó 3 vagy esetleg 6 évre haszonbérbe kiadó. 2 bérteni számdéksók értekezhetni Ruziczky Emil tulajdonossal Debreczenben Sz. anna utcai lakásán. Czeleglő utcán egy szépen butorozott szoba kiadó. (5587)

Eladó ingóságok:

Kitűnő 1881-diki, mint szinte 75, 76, 77, 78, 79 és 80-dikt termésű érmelléki borok igen jutányosan kaphatók. Az 1881-diki Debreczenben szállítva vámtmentesen 13.60 kr-ért kaphatók. Wertheim szekrények mindenféle nagyságban 30 — 40 %-val olcsóbban kaphatók náttam mint bárki másnál.

10,000 forint S-as kamatra — első helgenni betáblázás mellett kiadó. (5596.)

Két darab velocipede, — egy két, és egy három kerekű — eladó. (2238.)
H. Doboson 60 hold cser eladó. (2938.)
Wehler és Willson varrógépek 25 frt-ért kaphatók. (3043)

Küdas-utcán több száz darab hitelesített vasabroncos hordó, különböző nagyságban és pedig 170 től 400 literesekig olcsó árért eladó. (1105)

Több rendbeli használt zongora olcsó árért kapható.
Egy 60 és 25 öles kötél és 4 drb csiga eladó. — és egy két öles fából készült és elszállítható sertés öl.

Több rendbeli használt zongora olcsó árért kapható.
Egy 60 és 25 öles kötél és 4 drb csiga eladó. — és egy két öles fából készült és elszállítható sertés öl.

Alkalmazást keresők:

Egy igen jó családból származott nő, valamely tisztességes uri családnál, mint házigondnoknő, kulcsárnő, vagy felügyelőnő alkalmazást keres. (2851)
Egy szinbázi zenész üres idejében, zongora, vagy gordonka órákat öbajt adni. — Bővebben intézetünkben. (5546)
Egy kitűnő bizonyítványokkal ellátott, vizsgázott gépész, ki jelenleg is Gr.

Dessefy Ottónál volt alkalmazásba mint gépész hasonló minőségbe öhajt alkalmazást nyerni. (5630)
Egy okleveles tanítónő, ki e téren már több év óta működik s kitűnő bizonyítványokkal bír, alkalmazást keres vagy mint tanítónő, vagy mint nevelőnő. — Bővebb felvilágosítással kiadóhivatalunk szivesen szolgál.

Mindennemű magán- és kereskedelmi ügyletekben a levelezés bel- és külföldre francia, angol, olasz, török, román és orosz nyelven eszközölhetik.

Az ezen rovatokban közlöttek iránt ingyen felvilágosítást ads egy ly közleményt 25 krajczár előleges lefizetés mellett, felvesz és közzétesz

ZICHERMAN H.